

Nove dogodivščine v Pravljičariji

KRISTINA MENIH

Ilustracije

JERNEJ MYINT

SPD
1893
PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIE
ALPINE
ASSOCIATION
OF SLOVENIA

**Nove
dogodivščine
v Pravljičariji**

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-93-32

MENIH, Kristina

Nove dogodivščine v Pravljičariji / Kristina
Menih ; [ilustracije Jernej Myint]. - Ljubljana :
Planinska zveza Slovenije, 2021

ISBN 978-961-6870-58-0

COBISS.SI-ID 41305091

Nove dogodivščine v Pravljičariji

KRISTINA MENIH

Ilustracije

JERNEJ MYINT

11

Silvestrovanje v Pravljičariji

23

Živalska (ne)sreča na Veliki planini

35

Želje so zato, da se izpolnijo

47

Nemir v dolini

59

Mišjeritka in njena nečedna družina

71

Zgodba o Mišku in miškah

83

Planinska žlica pripoveduje

95

Bela, ovca iz Bovca

107

Sračja kleptomanka Manka

119

Frfofavi gospod Frfofir

131

Kako so bistri polhi ukanili bolezen

143

Polhi, pokrovke in vrag

Kristina Menih

NAMESTO UVODA

»Pravljíčarija je čarna dežela v zadnji dolini pod Triglavom, v kateri prijateljujejo vile, škrati, Krivopete in gozdne živali. Z njimi se je nekaj časa družila mestna pitbulka, ki je tjakaj zahajala skoraj vsak konec tedna,« sem v uvodu zapisala ob porajanju prve knjige *Pravljíčarija pod Triglavom*.

Zdaj v rokah držite njeno nadaljevanje.

Prva knjiga je pošla v nekaj mesecih, založba jo je ponatisnila, vmes pa so začele nastajati nove pravljíčne planinske zgodbe, ki sem jih z bralci delila v *Planinskem vestniku*. Planinska založba se je smelo odločila, da tudi te izda v knjigi. Ducat jih je in v njih poleg zdaj že vsem znane gospodične in njene prijazne pitbulke Dixie nastopa pestra družčina novih podgorskih junakov, ki v izvirnem okolju Triglavskega narodnega parka v neokrnjeni naravi na svojstven način uživajo življenje pod svobodnim soncem.

»Le kaj si o vsem tem misli Dixie na drugi strani maurice?« me spreleti ob zadnjem branju, preden gradivo predam urednici Mateji. Sedim na klopi pred hiško. Prav tam, kjer je svoje čase poležavala »moja« pitbulka in se grela ob zadnjih sončnih žarkih. Družbo mi dela palček v vrtu, nekaj radovednih škra-tov, kukajočih z lesenih podob, in veter, ki napoveduje burno

nevihtno noč v planinah. Sledil ji bo nov dan, morebiti že s soncem obsijan, z njim pa neštete sveže možnosti in priložnosti za zajemanje življenja z veliko leseno planinsko žlico, kar od srca privoščim vsem ljubiteljem gora, planinskih prigod in pravljicnih dogodivščin.

Postrezite si tudi s temi zgodbami in uživajte!

Zgodba
o Mišku
in miškah

O d takrat, ko je gospodična s planinskega pohoda na Kriške pode v svojem nahrbtniku poleg osebnih reči in smeti nevede prenesla tudi vso družino Mišjerepcev z materjo Mišjeritko vred, je minilo že precej časa. Po strugi Belega potoka je odtlej preteklo ogromno vode. Minila je pomlad, zamenjalo jo je poletje, ki je ob izteku naredilo prostor jeseni, in ta se je umaknila zimi. Ko pa se je tudi ona naveličala svojih zimskih opravil, je celo v pozebli zadnji dolini pod Triglavom zadišalo po novi pomladi. Bukve, gabri, kostanji in bresti so se že odeli v spomladansko listno okrasje, tudi macesni so iz brstov polagoma sprožali mlade, mehke iglice, da jih je bilo veselje pogledati, in gorsko rušje tam pod skalovjem Kanjavca se je prebujalo. Iz vej so poganjali majceni storži, ki so jih Trentarji še ne tako dolgo nazaj vestno obirali in uporabljali za pripravo posebnega sirupa, odličnega pomočnika za izkašljevanje in boljše počutje.

Mišjeritkina družina, ki je pred poldrugim letom sredi noči poskakala iz gospodičninega nahrbtnika in si poiskala novo bivališče v sosedovi bajti, se je precej spremenila. Matere in njenih pogumnih, nemarnih in boječih hčera že dolgo ni bilo več med živimi. Tudi sinovi so že davno pomrli, namesto njih pa je v kleti pod sosedovo hišo kleno vztrajal mladi rod, ki se je iz dneva v dan množil. Hrane so imeli vedno obilo, saj jih je z njo nevede zalagal kar lastnik. V kleti je redno kopičil zaloge, a jih ni nikoli porabil. Ko pa je nekoč zbolel, se je vse obrnilo na glavo. Zaloge so namreč začenjale vidno kopneti, ker ga že dolgo ni bilo blizu. Razvajenim mišim, na-

vajenim najboljšega živeža, se ni pisalo dobro, zato ni čudno, da se je slednjič zgodilo, kar se je moralo zgoditi.

Najstarejši Mišjerepec po imenu Mišjeritek je nekega dne na travnik pred hišo nagnal vse svoje sorodnike iz kleti in jim brez dlake na jeziku dejal: »Tako ne moremo več živeti. Preveč nas je, hrane pa premalo za vse, zato vas mora polovica nemudoma stran. Zapustili boste domače gnezdo, sicer ne bomo preživelih – ne vi ne mi.«

Ukazal je, naj se vse miši postavijo v ravno vrsto, in ko so ubogljivo izpolnile ukaz, je Mišjeritek vsako drugo poklical iz vrste.

»Ve, ki ste v vrsti, lahko ostanete z menoj, vse ostale pa si brž pripravite culo. Vanjo poleg svojih reči vtaknite pšenični klas, pet ajdovih zrn in pest ječmena. Potem pa zbogom! Dolina je prostorna, domačij ni malo, zato verjamem, da vam ne bo huđega. Le mačkov se ne pozabite izogibati, pa bo vse v najlepšem redu,« je duhovičil Mišjeritek. On se je pač zlahka širokoustil, saj mu ni bilo treba zapustiti domačega ognjišča.

Tiste miške, ki so tako iznenada ostale brez doma, so se žalostno spogledale. Vsaka je v malho skrušeno pospravila svoje skromno imetje, dodala dovoljeno pest ječmena, pet ajdovih zrn in pšenični klas, potem pa so druga za drugo poklapano oddrobile po rebri navzdol. Prav mimo Dixie, ki je stražila svojo hiško, so jo ubrale brezdomne miši s solzami v očeh.

»Kam pa jo ve mahate?!« je zanimalo čuječo pitbulko.

»Cviii, cviii. S trebuhcem za kruhcem. V domačem gnezdu pri tvojem sosеду prostora za nas ni, zato od doma

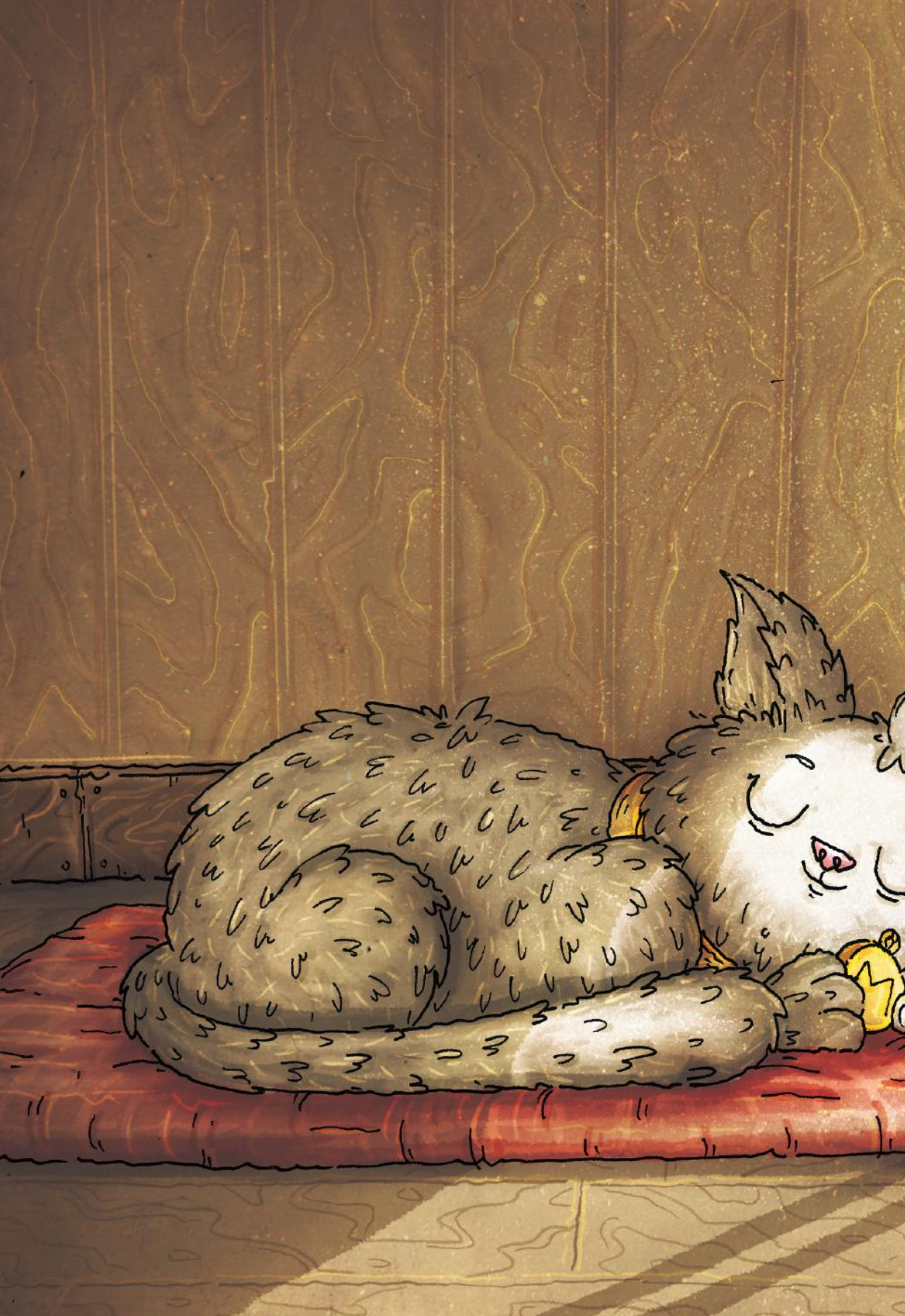
romamo v svet neznani, cviii, cviii, cviii,« ji je razložila najbolj umetniško navdahnjena miš.

Psička je cvileči mišji družčini namenila poduk.

»Hov hov. Izogibajte se hiš, v katerih živijo ljudje. Raje si poiščite kakšno počitniško bajto. Teh je veliko po tren-tarski dolini in pri nobeni ni mačka. Njihovi lastniki najbrž ne bodo zadovoljni z vami, če vas odkrijejo, a večina itak prihaja le za praznike in na dopust, takrat pa tudi ve odidite na kakšen izlet. Če boste živele v njihovih kletah in si hrano iskale na prostem, kot to počno poljske miši, vam ne bo hudega. Zato pogum v tačke in hrabro naprej v nove čase,« se je razgovorila psička. Mišji konvoj pa se je že pomikal po senožeti navzdol in naprej v dolino.

V vaškem zvoniku je odbilo enajst dopoldanskih ur. Vsi štirje domači mački so počivali: prvi pred hišnim pragom, drugi na verandi, tretji na obronku njive, četrti pa se je pretegoval pred ognjiščem. V vasi so namreč premogli zgolj štiri mačkone in še ti niso imeli nobenega pametnega dela, saj se pred njihovim gobčkom že dolgo ni pojavila nobena miš. Sonce je grelo strehe, mucu so predli in vse se je zdelo pravljичno spokojno. Ampak vsaka pravljica se enkrat konča. V vas je pridrvel avto in z njim nervozna planinka Zinka. Mudilo se ji je v gore, saj se je dan že prevešal v popoldan, ona pa je imela še polno opravkov. S kletko v roki je nestrpno potrkala pri prijateljici Anici.

»Lepo te prosim, samo do jutri poskrbi za mojega mucka. Nikogar nisem našla, ki bi ga bil pripravljen paziti, medtem ko bom v gorah. Tako čudovit dan je in zdaj si ti

moje zadnje upanje. Nikar me ne razočaraj, lepo te prosim, saj veš, da je za menoj dolga pot in še gneča je bila pred Bledom,« je kot spomladanski potoček iz Zinke vrelo govoričenje in se razlivalo vse do ušes začudene Anice.

Zinka se je v Trento pripeljala iz rodne Ljubljane mimo Bleda in Kranjske Gore, zatem pa je morala ukrojiti še vseh petdeset ovinkov čez prelaz Vršič.

»Ja, pozdravljena, prijateljica! Vidim, da se ti res že zelo mudi tja gor v planinski raj, a vseeno se lahko vsaj pozdraviva, kajne!? No, nikar ne bodi živčna, saj bom popazila na tega tvojega mucka. Kako lep srebrnkast kožuh ima. Kako pa mu je ime?« je zanimalo Anico.

»Miško mu pravim. Zaradi barve, ki spominja na mišji kožušček, veš! Tule imaš konzervo. Kar malo preveč se je poredil, zato mu daj za večerjo le polovičko, preostanek pa jutri za zajtrk. Vmes mu lahko kot priboljšek ponudiš enega ali največ dva briketka pa na svežo vodo, ki je v njegovi skodelici nikoli ne sme zmanjkati, ne pozabi. Tole pa je njegova odejica. Samo na njej zaspi, druge ne mara. In vrata imej stalno trdno zaprta, da slučajno ne bi ušel ven. Ker moj Miško je hišni muc, veš!? Še nikoli ni pomolil svojega smrčka iz stanovanja, ne da bi bil v kletki. Res te prosim, ljuba Anica, čuvaj ga kot punčico svojega očesa, saj bi takoj umrla, če bi se mu kaj zgodilo,« jo je rotila Zinka med mrzličnim srebanjem turške kave.

Zatem je iz avta prinesla še mačje stranišče – posodo s peskom. Pogladila je svojega Miška, poslala hvaležen pogled prijateljici, potem pa viharno zapustila oba. Oprtala

si je nahrbtnik in kot furija odvihrala osončenim goram naproti.

Miško je v novem prostoru sprva obstal kot vkopan. Stal je na mestu in v smrček lovil neznane vonjave. Ogle doval se je po tujem prostoru in prav počasi osvajal novo okolje. Nista minili več kot dve uri, ko mu je postalo vse znano. Skočil je na svojo odejico, si umirjeno polizal kožušček, elegantno ovil rep okoli telesa in sladko zadremal.

Hišni maček, ki se je opoldne motal okoli ognjišča, se je po dolgem spanju končno prebudil. Izdatno se je pretegnil in v smrček ujel neznan vonj.

»Kaj pa je to?« je postal radoveden. Nelagodno se je sprehodil po hiši in v sobi zagledal spečega Miška z zlato ovratnico okoli vratu.

»Mijav, mijav, kakšen poštirkan lepotec, mrjaav. Le od kod se je vzel? In kako čudno diši po pralnem prašku. Gotovo je iz mesta, saj tu pri nas ne bi mogel imeti tako snažnih krempljev in negovanih šapic. Grem stavit, da še nikoli ni šel iz hiše. Le kaj bo počel tu, med nami, vaškimi mačkoni sredi Pravljičarije?« se je tiho čudil mačkon, ki mu je gospodinja pravila kar Muc. Zdaj mu še ni bilo do pogovora s prišlekom, zato se je prav tiho odplazil ven in jo mahnil naravnost k sosedovemu mačku, ki se je prav tako imenoval Muc. Ko mu je povedal, kaj je odkril v domači hiši, sta se vštric napotila k preostalima dvema mačkonoma in jima zaupala novico. Vsi štirje so se odločili malo popaziti na mačjega tujca, saj so imeli mačji občutek, da se nekaj pripravlja.

Ko se je Miško prebudil, v sobi ni bilo nikogar. Za smrčkom jo je mahnil proti vratom in ta so bila začuda na stežaj odprta. Anica je namreč povsem pozabila, da varovanec ne sme ven, kar je radovedni Miško spretno izkoristil. Kot blisk jo je urezal na plano v zavetje prvih smrek. O, kako božansko je dišalo v gozdu in kakšen spokoj je vladal! Povsem nekaj drugega kot v mestu, polnem hrupa in izpušnih plinov! Miško se je kot kak izletnik sprehajal po gozdni potki in neznansko užival.

V tistem pa je pred seboj naenkrat zagledal nekaj čudnega. Cela kolona neznanih živali, kakršnih še nikoli ni videl, se je pomikala naravnost proti njemu. Stopicljale so druga za drugo, precej manjše od njega, oblečene v srebrne kožuščke, neverjetno podobne njegovemu.

80

»Mrjav, menda ja niso mladi mucki,« je bistro razmišljal Miško in od razburjenja so se mu zatresli mačji brki.

Tisti trenutek so ga zagledali tudi domnevni mucki.

Saj vem, da ste že uganili. Pred Miškom so se pojavile brezdome miši in zavladal je splošen nemir.

»Cviii, cviii, maček na obzorju! Beži, teci, ena dve, vsak po svoje razbežimo se,« je zacvilil vodja kolone.

Miške so se prestrašile Miška in se razteple na vse strani, on pa se je ustrašil njih. Skrnil se je v prvi grm in se tresel kot šiba na vodi, dokler ga niso na plano izbezali štirje vaški mačkoni.

»Mijav, sem vam rekel, da moramo popaziti nanj!« se je pred prijatelji pobahal maček, ki je Miška odkril v svoji hiši.

Ostali trije so zgolj skomignili z mačjimi glavami in nekaj zamrmrali v brk. Tokrat so mačkoni, čeprav z zelo težkim srcem, Mišku na ljubo pustili pri življenju prav vse miške, namesto tega pa so kar nekaj časa posvetili norčevanju iz Miška, ker jih ni prepoznal.

Ne vem sicer, kdo je bil tisti, ki je smešno vest razbobnal naokoli, ampak povem vam, da se je vsa dolina hihitala na Miškov račun še dolgo potem, ko ga je njegova gospodinja Zinka varno spravljene v kletki odpeljala nazaj v prestolnico. K sreči ni nikoli izvedela, kakšna pustolovščina je doletela njenega ljubljence z zlato ovratnico, medtem ko je sama hlačala po gorah. On pa si je itak želel le, da ga gospodarica nikoli več ne odpelje v Pravljicarijo.